

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

www.cdf.md

nr. 2 (2015)

Buletinul informativ reflectă activitatea Centrului de Drept al Femeilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și față de femei în perioada aprilie - iunie 2015.

CUPRINS:

Asistență oferită de
Centrul de Drept al
Femeilor victimelor
violentei în familie

Coaliția Națională „Viața
fără Violență în Familie!”

Colaborarea cu autoritățile
și instituțiile publice,
reprezentanți ai societății
civile și alți parteneri de
dezvoltare

Prevenirea și combaterea
fenomenului violentei în
familie și față de femei în
lume

Subiect de discuție

Istorii umane

Cine suntem noi?

INFORMAȚII GENERALE:

Centrul de Drept al Femeilor este o organizație non – guvernamentală creată în 2009 de un grup de femei-juriste din Republica Moldova care promovează egalitatea de șanse dintre bărbați și femei și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și față de femei.

Ne implicăm în procesul de ajustare a legislației la standardele europene și pledăm pentru recunoașterea, respectarea și apărarea drepturilor femeilor în calitate de drepturi ale omului. Oferim asistență directă, gratuită și confidențială (consiliere juridică, reprezentare și asistență psihologică) și acordăm suport femeilor care au rupt cercul violenței și au început o viață nouă.

Suntem membru al Coaliției Naționale "Viață fără Violență în Familie!" care cuprinde 17 organizații active în domeniul prevenirii și combaterii violenței și deținem Secretariatul acesteia.

Asistența oferită de Centrul de Drept al Femeilor este gratuită și confidențială.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. Sfatul Țării 27, oficiul 4
MD 2012, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 237 306
Mobil: (+373) 68 855 050

Asistență oferită de Centrul de Drept al Femeilor victimelor violenței în familie

Numărul femeilor care reclamă violența în familie este în creștere în primul semestru 2015.

În perioada de referință **36** de femei și copii au beneficiat de asistență juridică primară și calificată și asistență psihologică, comparativ cu **30** de femei care s-au adresat la Centru în I trimestru 2015. Toate femeile au invocat aplicarea violenței fizice și psihologice de către soți, foștii soți și concubini și în toate cazurile în prezența copiilor minori.

În 20 de cazuri de violență în familie, polițiștii și asistenți soci-

ali au fost primele persoane care au informat femeile, victime ale violenței în familie, despre drepturile lor și activitatea Centrului de Drept al Femeilor.

Deși creșterea numărului de adresări și de ordonanțe de protecție este determinată de informarea și sensibilizarea reprezentanților autorităților cu privire la drepturile victimelor violenței în familie, în continuare, populația, inclusiv femeile supuse abuzurilor, nu conștientizează pe deplin că violența în familie reprezintă una din cele mai grave încălcări a drepturilor omului.

Hai deți să spunem lumii o dată și încă o dată că, da, drepturile femeilor sunt drepturile omului și drepturile omului sunt drepturile femeii o dată și pentru totdeauna!

— HILLARY CLINTON

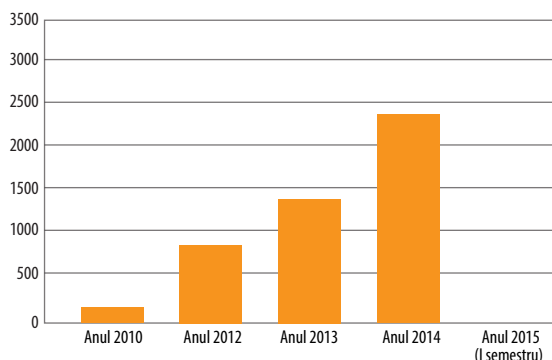
Bune practici în emiterea și aplicarea ordonanței de protecție

În perioada aprilie - iunie 2015 datorită intervenției Centrului de Drept al Femeilor au fost emise în regim de urgență 15 ordonanțe de protecție. În câteva situații de vio-

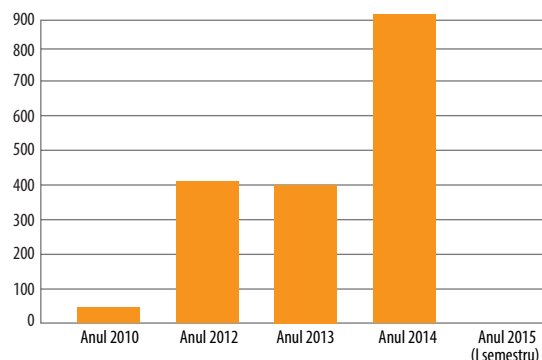
lență gravă, la solicitarea Centrului, instanța de judecată din sectorul Rîșcani a emis ordonanța de protecție în termen de trei ore chiar dacă Legea cu privire la prevenirea

și combaterea violenței în familie prevede că ordonanța de protecție urmează a fi emisă în maximum 24 de ore.

Dinamica ordonanțelor de protecție, perioada anilor 2010 – 2015

Notă: Anul 2010 - 23 de ordonanțe, în 2012 - 408, în 2013 - 404, în 2014 - 920 de ordonanțe, în I semestru 2015.

Notă: în 2010, în privința agresorilor au fost întentate 63 de proceduri penale, în 2012 - 789, în 2013 - 1328, iar în 2014 - 2270.

Coaliția Națională „Viața fără Violență în Familie!”

Coaliția Națională „Viața fără Violență în Familie!” a devenit mai numeroasă și mai consolidată

Una din activitățile prioritare ale Coaliției Naționale pentru anul 2015 este monitorizarea și responsabilizarea autorităților în vederea urgentării adoptării proiectului de lege în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Anterior, în cadrul Forumului Public “Parteneriat pentru o Moldovă Incluzivă și Prosperă: Femeile Contează!” liderii partidelor parlamentare au promis că vor susține adoptarea în regim de urgență a acestui proiect dar pînă în prezent promovarea acestuia este tergiversată.

În acest sens, membrii Coaliției au continuat să participe în ca-

litate de experți la ședințele Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege din domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie constituit de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Membrii Coaliției au inițiat și dialogul cu reprezentanții Ministerului Sănătății și au organizat o întrunire cu Vice-ministrul sănătății și alți funcționari publici unde au prezentat deficiențele din sistemul de sănătate cu referire la violența față de femei. Ca urmare a discuțiilor participanții au decis organizarea unei mese rotunde cu reprezentanții autorităților publice locale de nivelul I și II, lucrătorii medicali și prestatorii de servicii unde vor discuta problemele existente și soluțiile care se impun pentru a eficien-

tiza răspunsul autorităților la fenomenul violenței în familie.

Notă:

Coaliția Națională “Viața fără Violență în Familie” beneficiază de asistență și suport din partea Fundației OAK.

În lunile aprilie - iunie 2015, patru organizații noi care activează în domeniul promovării egalității de gen și prevenirii și combaterii violenței față de femei au obținut calitatea de membru al Coaliției Naționale.

Lista membrilor și actele de constituire pot fi vizualizate aici: <http://cdf.md/rom/secretariatul-colaitiei-nationale-viata-fara-violenta-in-familie>

Colaborarea cu autoritățile publice centrale, reprezentanții societății civile și alți parteneri de dezvoltare

Trei monitori angajați de către Centrul de Drept al Femeilor au monitorizat peste 50 de cazuri de violență în familie din sectoarele de poliție Ciocana și Rîșcani.

Grupul de monitori a colaborat cu inspectorii de sector, asistenții sociali și reprezentanții autorităților locale și au făcut analiza actelor de documentare a cazurilor, a dosarelor de evidență a agresorilor, a planurilor individuale de prevenție și au elaborat recomandări în raportul de mo-

onitorizare.

În perioada de raportare s-a înregistrat o colaborare mai bună față de anul 2014 cu autoritățile publice locale, în special cu primarii (în suburbii) și asistenții sociali. Un exemplu reușit este practica din sectorul de poliție s. Cioreșcu unde poliția și asistenții sociali colaborează referitor la toate cazurile de violență în familie și se implică în soluțio-

narea, evidența și monitorizarea cazurilor respective.

Monitorizarea a avut loc în cadrul proiectului - pilot "Eficientizarea răspunsului la cazurile de violență în familie și executării ordonanțelor de protecție în Republica Moldova implementat în parteneriat cu Inspectoratul general de Poliție al MAI și finanțat de Fundația Soros Moldova și Fundația OAK.

Proiectul de lege în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie în atenția Episcopiei

Este sau nu necesar ordinul de restricție de urgență pe cazurile de violență în familie? Poate fi calificată "violență spirituală" ca un atentat la valorile familiale creștin-ortodoxe?

Episcopia de Ungheni și Nisporeni a prezentat avizul Episcopiei asupra proiectului de lege în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie unde și-au exprimat dezacordul referitor la includerea în proiect a defi-

niției "violență spirituală" și a instituției "ordinul de restricție de urgență care pot pune în pericol valorile familie și determina anumite abuzuri.

Centrul de Drept al Femeilor, în calitate de membru al Grupului de lucru a prezentat nota de argumentare vis-a-vis de obiecțiile Episcopiei care a exprimat poziția comună a membrilor Coaliției Naționale "Viața fără violență în familie!".

În rezultatul discuțiilor,

participanții au decis excluderea din proiect a termenului "violență spirituală" și menținerea "ordinului de restricție de urgență".

Notă:

Avizul Episcopiei și nota de argumentare a Centrului de Drept al Femeilor pot fi accesate aici: <http://cdf.md/rom/news/este-sau-nu-necesar-ordinul-de-restricție-de-urgenta-pe-cazurile-de-violenta-in-fa>

CDF a continuat instruirea actorilor cheie în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie

Mai mulți polițiști sensibili față de fenomenul violenței în familie și față de femei

Pe parcursul lunilor martie-iunie 2015 Centrul de Drept al Femeilor a instruit încă 125 de polițiști și ofițeri de urmărire penală din Inspectoratele de poliție

sectorul Rîșcani și Ciocana, în total, în perioada 2013 - 2015, fiind instruiți aproximativ 1200 de polițiști.

Scopul instruirilor este, atât de a consolida capacitățile ofițerilor de poliție de a reacționa eficient la cazurile de violență în familie prin prisma respectării drepturilor victimelor violenței în fa-

milie, cât și de a distruge stereotipurile existente în rândurile polițiștilor despre violența în familie.

Cursului de instruire "Cele

mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie" este organizat de Centrul de Drept al Femeilor cu suportul financiar Fundației OAK și Fundației Soros Moldova.

Pentru prima dată 25 de judecători, procurori și avocați din Republica Moldova au fost instruiți pentru a deveni formatori în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie

În perioada mai - iunie 2015 Centrul de Drept al Femeilor a instruit 25 de practicieni din domeniu, judecători, procurori și avocați din Republica Moldova.

Judecătorii, procurorii și avocații, care au obținut calitatea de formator, vor instrui în rândul lor, circa 250 de judecători, procu-

rori și avocați din întreaga țară în perioada septembrie 2015 - martie 2016.

Cursul de Formare al formatorilor "Implementarea legislației Republicii Moldova cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie" este organizat în cadrul proiectului „Consolidarea

răspunsului judecătorilor și procurorilor la cazurile de violență în familie", implementat de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Institutul Național al Justiției, cu suportul financiar al Fundației OAK, Ambasadei SUA în Republica Moldova și Misiunii OSCE din Republica Moldova.

Noutăți

Doar trei zile de concediu paternal pentru tații din Republica Moldova

Tații din Republica Moldova care sunt angajați în câmpul muncii vor putea beneficia de concediu paternal, trei zile calendaristice, în primele 56 de zile de la nașterea copilului. De asemenea, viitoarele mame primesc timp liber pentru trecerea examenelor medicale prenatale, care se va include în timpul de muncă.

Noile beneficii sunt prevăzute în Convenția colectivă (nivel național) și vor intra în vigoare după semnarea acesteia de către Guvern și Confederațiile naționale ale Sindicatelor și Patronatelor. Pentru comparație, în Suedia, tații au dreptul să stea acasă cu copiii 60 de zile din totalul de 480 de zile concediu pentru îngrijirea copilului. Aceste zile pot fi utilizate doar de către tați și nu pot fi folosite de alte rude. Astfel, Suedia încurajează implicarea bărbaților în educația și îngrijirea copiilor.

SUBIECT DE DISCUȚIE

Cît este de important pentru societatea civilă să aibă un For al Femeilor Parlamentare puternic? Avem nevoie de un Parlament sensibil la dimensiunea de gen?

Aceste întrebări au fost discutate de către dna Angelina Zaporozjan - Pîrgari cu dna Sarmite Bulte, consultant internațional independent privind egalitatea de gen în Parlament și în procesul electoral, angajat de PNUD Moldova.

Sarmite Bulte este un avocat Canadian și om politic, considerată a fi ca unul din cei mai activi membri de stînga ale Partidului Liberal din Canada privind problemele sociale. Ea a devenit notorie în Parlament în special după mediatizarea raportului său privind femeile antreprenoare. A lucrat ca Secretar parlamentar pe lîngă Ministerul patrimoniului cana-

dian și Ministerul responsabil pentru statutul femeilor cu accent special pe dezvoltarea antreprenoriatului în rîndurile femeilor. A prezidat Frațiunea Femeilor din Ontario și a participat ca reprezentant al Canadei în Consiliul de Securitate al ONU, fiind frecvent solicitată să trateze direct cu fracțiunile parlamentare străine în calitatea sa de șef al Asociației Parlamentare Canadiene. După ce a părăsi domeniul politic, Sarmite Drosma a lucrat în calitate de consultant pentru Guvernul din Ontario pe problemele antreprenoriatului feminin și ca expert independent în Europa, ajutînd fracțiunile parlamentare, în special ceea ce ține de fracțiunile parlamentare constituite din femei să înțeleagă înțeleagă modul în care ar putea servi ca forumuri de dezbateră și cum ar putea interveni în procesul decizional.

Dna Angelina Zaporozjan - Pîrgari: *De ce credeți că este important de a avea un For al Femeilor parlamentare? Are sens dacă avem deja o lege a egalității de gen?*

Dna Sarmite Bulte: Consolidarea unei societăți nu poate avea loc dacă vocea feme-

ilor politicieni nu este auzită. Pentru a avea o societate sensibilă la dimensiunea de gen, așa cum arată experiența mondială, nu este suficient să avem o legislație în acest sens. Este important să schimbăm calitatea reprezentării femeilor în politică care trebuie să devină o voce

unică, în caz contrar ele nu vor fi auzite nici de colegii de partid, nici de societate. În cazul în care femeile parlamentare vor începe să lucreze împreună asupra problemelor importante din societate, depășind politica de partid, ar putea interveni în procesul decizional privind problemele femeilor.

Angelina Zaporojan - Pîrgari:
Puteți să-mi dați un exemplu când femeile politicieni au reușit să intervină în procesul decizional?

Sarmite Bulte:

În Macedonia, în 2007, femeile parlamentare au făcut un lobby foarte puternic în rândurile colegilor din Parlament și au reușit să modifice legislația. Astfel, în urma acestor schimbări legislative profiturile provenite din activitatea jocurilor de noroc urmau a fi direcționate în fondurile destinate victimelor violenței.

De asemenea, în Canada, femeile parlamentare au solicitat Primului – ministru să decidă pentru neparticiparea Candeii în războiul din Irak și au reușit. La fel a fost cu decizia de a nu participa în sistemul de apărare antiballis-

tic lansat de SUA.

Ambele exemple demonstrează că femeile parlamentare sunt active nu doar în problemele ce țin de drepturile femeilor dar și în probleme comune pentru întreaga societate, cum ar fi drepturile omului, securitatea națională, consolidarea păcii și a democrației. Vreau să spun că bărbații parlamentari sunt solidari chiar dacă sunt din diferite partide. De exemplu, în Canada, ei merg să joace hochei și pe parcurs discută planuri și strategii politice. De ce femeile parlamentare nu ar putea avea aceeași strategie?

Angelina Zaporojan - Pîrgari:
Deși nu sunteți de mult timp în Republica Moldova, din experien-

ța Dstră, ce credeți că lipsește în Moldova pentru a avea cu adevărat egalitatea de gen?

Sarmite Bulte:

Este nevoie de sensibilizarea societății cu privire la dimensiunea de gen. Chiar dacă Constituția prevede egalitatea în drepturi, nu putem vorbi despre aceleași drepturi între femei și bărbați, în situația în care femeile din societatea moldovenească au atâtea poveri pe umerii lor. Trebuie doar să înțelegem ce fel de societate ne dorim, să fim active, să avem o poziție clară și să construim această societate.

Angelina Zaporojan - Pîrgari:
Mulțumesc pentru răspunsuri.

Datele cu caracter personal a doi copii minori din încheierea instanței de judecată publicate pe pagina pe pagina web a instanței

Datele cu caracter personal a doi copii minori din încheierea instanței de judecată ublicate pe pagina pe pagina web a instanței

Centrul de Drept al Femeilor a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii, Departamentul de Administrare Judecătorească și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal referitor la încălcarea Legii privind protecția datelor cu caracter în privința a doi copii minori.

În luna mai 2015, Direcția pentru Protecția Copilului a solicitat eliberarea ordonanței de protecție a doi copii minori abuzați se-

xual. Instanța de judecată a emis o încheiere prin care s-a dispus respingerea cererii ca fiind neîntemeiată. Deși încheierea a fost anonimată, datele cu caracter personal a copiilor au fost păstrate. La solicitarea Centrului de Drept al Femeilor, această încheiere fost radiată atât din cadrul Programului Independent de Gestionare a Dosarelor, cât și de pe portalul instanțelor judecătorești.

Istorii umane

**Stereotipuri sau necunoașterea legislației de către profesioniști?
Cum răspunde sistemul de justiție și medical la cazurile de violență în familie.**

Femeia din raionul Florești și copiii săi minori au fost supuși agresiunilor fizice și verbale mulți ani la rind de către concubinul acesteia și tatăl copiilor. Inițial agresorul a fost sancționat de mai multe ori contravențional iar ulterior condamnat la doi ani condiționat în baza articolului 201¹ Cod Penal.

În toată această perioadă bărbatul a continuat să aplice violența chiar dacă era în permanență verificat de către reprezentanții oficiului de probațiune care constatau că bărbatul era violent. Din cauza escaladării violenței și pentru că nu putea obține pro-

tecție din partea sistemului de justiție, femeia a încercat să se sinucidă. În urma unui caz de violență femeia s-a adresat la spital pentru a obține extrasul medical privind leziunile provocate care urma să fie anexat la dosarul de urmărire penală. Medicul care a examinat-o a refuzat eliberarea extrasului și chiar i-a recomandat să se împace cu soțul.

Femeia a solicitat o ordonanță de protecție dar instanța de judecată a decis că instituirea măsurilor de protecție nu este necesară, deși organul de poliție și ofițerul de urmărire penală au insistat pentru emiterea acesteia. Mai

mult decât atât, însuși agresorul a confirmat în cadrul ședinței că aplică violența în familie.

Femeia s-a adresat la Centrul de Drept al Femeilor care a obținut ordonanța de protecție în regim de urgență (mai puțin de 24 de ore) și a sesizat Ministerul Sănătății și Procuratura Generală, invocând încălcarea dreptului pacientului și a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie care prevăd dreptul pacientului de a obține extrasul medical privind starea sănătății.

În prezent femeia și copiii sunt în siguranță, a fost emisă ordonanța de protecție, agresorul a fost scos din casă forțat iar pe marginea cazului este inițiată cercetarea și colectarea probelor pentru pornirea urmării penale.

Libertatea nu poate fi atinsă pînă cînd femeile nu vor fi eliberate de orice formă de oprimare.

— NELSON MANDELA

Prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie și față de femei în lume

ROMÂNIA

Senatorii din Senatul Român vor ca violența în familie să fie aspru pedepsită, putându-se ajunge chiar și pînă la șapte ani de închisoare

Aleșii din Senat vor introduce rearea unei prevederi în Codul Penal care să pedepsească cu pînă la șapte ani de închisoare agresorii, dacă victimele au nevoie de cel puțin 30 de zile de spitalizare.

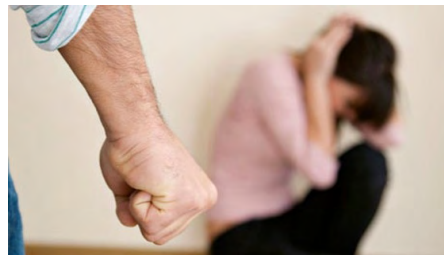
În prezent, limita inferioară a perioadei de spitalizare pentru care un agresor poate fi condamnat la închisoare este de 90 de zile."

În anul 2014, au fost bătuți 600 de copii și 9.000 de femei, iar peste 300 de agresori au fost condamnați. În prezent, legea e blîndă cu băașii din familie, aceștia pot fi doar amendați, iar condamnările sunt în cea mai mare parte cu suspendare. O alta problemă a sistemului din Romania este aceea că, dacă o femeie vrea un ordin de protecție de la judecător, prin care agresorul să fie ținut departe de ea pentru șase luni, trebuie să aștepte uneori tot atît pentru a primi acest document, perioada în care în continuare cei care le-au bătut se pot apropia nestineriți de ele.

<http://www.ziare.com>

TURCIA

Un sistem de justiție defectuos care nu asigură protecția victimelor violenței

O femeie din Turcia a fost condamnată la plata unei amenzi pentru că soțul ei a suferit o leziune la o mână în timp ce o lovea. În timpul unei bătăi, femeia din Ankara a fost salvată de vecini, care au chemat și poliția. Alături de copilul ei femeia a fost dusă la un centru pentru victimele violenței domestic unde soțul a găsit-o și a bătut-o de mai multe ori.

„Autoritățile s-au autosesizat și a fost demarat un proces în care procurorii au argumentat că „soții s-au rănit reciproc”. Aceștia au invocat un certificat medico-legal care atesta rănile suferite de bărbat la mână, în timp ce o lovea pe femeie.

În timpul procesului, femeia a declarat că nu a depus și nici nu intenționează să depună plângere împotriva soțului pentru bătăi și amenințări, vrînd doar să sca-

pe de calvar și nu ca acesta să fie pedepsit.

Astfel că decizia instanței a fost să-i amendeze pe ambii soți cu câte 3.000 de lire turcești (aproximativ 1.020 de euro). Bărbatul a continuat s-o bată pe femeie și după decizia instanței. Aceasta a fost mutată într-un centru din alt oraș, scrie cotidianul local „Milliyet”.

<http://www.activenews.ro>

AUSTRALIA

Violența ucide vieți omenști!

O campanie inedită pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și față de femei s-a desfășurat în luna mai 2015 în Australia în cadrul căreia au fost mediatizată lista cu datele și pozele femeilor care au decedat în urma violenței aplicată de către partenerii acestora pe parcursul anului 2014 - 2015. Din motive legale, această listă nu este completă. Potrivit datelor organizațiilor non-guvernamentale în anul 2015 au decedat din cauză de violenței din partea partenerilor de viață cel puțin 43 de femei.

<http://www.theguardian.com>

Buletinul apare cu sprijinul financiar al Fundației OAK

OAK
FOUNDATION

PARTENERI:

Ministerul Muncii,
Protecției Sociale și
Familiei

Ministerul
Sănătății

Ministerul Afacerilor Interne,
Inspectoratul General al Poliției

Consiliul Național de Asistență Juridică
Garantată de Stat

Direcția Generală
de Asistență Socială